

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Akten for det indre marked II – nøgleaktioner« (sonderende udtalelse)

(2012/C 299/30)

Hovedordfører: **Ivan VOLEŠ**

Kommissionen besluttede den 27. juni 2012 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

"Akten for det indre marked II — nøgleaktioner"

(sonderende udtalelse).

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium henviste den 28. juni 2012 det forberedende arbejde til Den Faglige sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug.

På grund af sagens hastende karakter udpegede EØSU på sin 482. plenarforsamling den 11.-12. juli 2012, mødet den 12. juli 2012, Ivan Voleš til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 176 stemmer for, 5 imod og 2 hverken for eller imod:

1. Indledning

1.1 Kommissionen fremlagde i slutningen af 2011 forslag til 10 af de 12 løftestænger, der følger af akten for det indre marked, og de resterende to fulgte i første halvår af 2012. Herudover har Kommissionen fremsat forslag til eller fuldført 28 af de resterende 50 foranstaltninger, der blev annonceret i akten for det indre marked.

1.2 Specifikke forslag om styringen af det indre marked tog sigte på informering af borgerne og erhvervslivet om det indre markeds muligheder, forbedret gennemførelse i medlemsstaterne af reglerne for det indre marked og effektiv håndhævelse af disse regler. Der er kun sket ringe fremskridt på dette konkrete område, selv om borgerne og erhvervslivet mener, det er her, de største problemer ligger.

1.3 Denne fokus på de tolv løftestænger satte Kommissionen i stand til at gøre hurtigere fremskridt end ellers. Europa-Parlamentet og Rådet er blevet anmodet om at vedtage lovforslagene inden udgangen af 2013, så de kan blive gennemført inden 2014. Det bliver en større opgave for medlemsstaterne at sikre en hurtig, fuldstændig og korrekt omsætning og gennemførelse af den vedtagne lovgivning.

1.4 Kommissionen markerer 20-års-dagen for det indre marked ved at afholde en "uge for det indre marked" i hele Europa i oktober 2012 med arrangementer i alle 27 medlemsstater. Det andet forum for det indre marked vil fastholde den politiske dynamik, der er skabt af akten for det indre marked, undersøge hvilke fremskridt der er sket i gennemførelsen heraf, og drøfte fremtidige satsningsområder for vækst- og tillidsfremmende foranstaltninger.

1.5 I et brev af 27. juni anmodede Maroš Šefčovič, næstformand i Kommissionen, om EØSU's bidrag til den aktuelle debat med henvisning til, at udvalgets medlemmer repræsenterer

mangfoldigheden af sociale og økonomiske aktører og således tilfører det igangværende arbejde en merværdi i form af øget konsensus.

2. Generelle bemærkninger og anbefalinger

2.1 Forslagene til en akt for det indre marked II må ikke undlade at tage hensyn til den vanskelige situation, EU befinder sig i som følge af en række medlemsstaters manglende evne til at nedbringe deres offentlige underskud, komme ud af den vedvarende stagnation i BNP og afhjælpe den stigende arbejdsløshed. Forslagene bør derfor ikke kun omfatte kortsigtede foranstaltninger med øjeblikkelig virkning på vækst og beskæftigelse, men også mellemlangsigtede og langsigtede foranstaltninger, som vil kunne sikre en bæredygtig vækst og skabe fordele for alle EU-borgere, også fremover.

2.2 En revideret og ajourført Europa 2020-strategi bør være den overordnede retningslinje for udviklingen af det indre marked som det mest værdifulde resultat af den europæiske integrationsproces og et værktøj for opfyldelse af strategiens mål.

2.3 Udarbejdelsen af et nyt sæt forslag til forbedring af det indre marked bør tage hensyn til alle aktørers synspunkter, herunder civilsamfundets organisationer og arbejdsmarkedets parter.

2.4 De initiativer, der går ud på at frigøre det indre markeds potentiale for erhvervslivet, forbrugerne, borgerne og andre aktører, bør hovedsagelig rettes mod serviceydelse, adgang til finansiering, fjernelse af administrative byrder for SMV'er, e-handel, et digitalt indre marked og mobilitet. De bør ledsages af foranstaltninger, der på den ene side tager sigte på at styrke forbrugerbeskyttelsen og forbrugertilliden, og på den anden side tager behørigt hensyn til det indre markeds sociale aspekter ved at støtte den sociale økonomi, respektere behovet for social samhørighed og have borgernes rettigheder og interesser for øje.

2.5 I sine tidligere udtalelser om det indre marked ⁽¹⁾ og de tolv løftestænger ⁽²⁾ har EØSU peget på en række spørgsmål, som det anser for at være af central betydning:

— Det er meget vigtigt at informere om det indre markeds fordele for borgerne og erhvervslivet, og bl.a. politiske partier, civilsamfundsorganisationer, medier og uddannelsesinstitutioner har i den forbindelse et vigtigt formidlende ansvar, der går ud på at bibringe EU-borgerne en forståelse af, hvad det er, der står på spil;

— Kommissionen bør bevidstgøre borgerne om det indre markeds forskellige aspekter ved hjælp af de mange netværk, agenturer og andre værktøjer, som den råder over ⁽³⁾.

2.6 Senere på året vil udvalget udarbejde en initiativudtalelse om de indsatsområder, der mangler i akten for det indre marked, herunder copyrightafgifter (omfattet af akten for det indre marked II), revision af ophavsretsdirektivet, netneutralitet, databeskyttelse, investorbekyttelse, protokol for sociale fremskridt, statutter for det europæiske private selskab, offentlige e-indkøb, europæiske kreditvurderingsbureauer, ligestilling mellem mænd og kvinder, mikro- og familievirksomheder, støtte til dannelsen af nye virksomheder og til udvidelsen af eksisterende virksomheder, kreditkort, betalingskort, elektronisk betaling, forbrugerkredit og overdreven gældsætning, overførsler mellem banker, ungdom, fuld gennemførelse af euroen og sikring af et mere effektivt fungerende fælles eurobetalingsområde (SEPA).

2.7 EØSU forventer at blive inddraget i enhver høringsprocedure i forbindelse med de lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige foranstaltninger i Kommissionens rullende program, som vil indgå i akten for det indre marked II, og vil udarbejde detaljerede anbefalinger, når Kommissionens individuelle initiativer bliver til egentlige forslag.

3. Løftestænger og nøgleaktioner

3.1 Tjenesteydelser

3.1.1 Basale betalingskonti, der er til rådighed for alle borgere, er nødvendige og må indføres hurtigst muligt. EØSU opfordrer til, at der lovgives om dette, om gennemsigtige gebyrer og nem adgang til at skifte bankkonti.

3.1.2 Pakkeudbringning, navnlig inden for e-handel ⁽⁴⁾, og grænseoverskridende insolvensprocedurer er andre områder, der må anses for at være prioritetsområder

⁽¹⁾ EUT C 132 af 3.5.2011, s. 47.

⁽²⁾ EUT C 24 af 28.1.2012, s. 99.

⁽³⁾ SOLVIT, netværket "Enterprise Europe", europæiske forbrugercentre, eurocentre, osv.

⁽⁴⁾ Som illustreret i et af videoklippene i "Tell us your story"-konkurrencen, som blev organiseret af GD for det Indre Marked. Den offentlige høring, som observatoriet for det indre marked afholdt i Tallinn den 1. juni 2012, kom ind på opfølgningen af de spørgsmål, der blev rejst af disse videoer fra borgerne.

3.1.3 EØSU foreslår endvidere at inddrage foranstaltninger til sikring af et mere effektivt fungerende fælles eurobetalingsområde (SEPA).

3.1.4 Udvalget gentager sin støtte til forslaget om at udvide standarderne for tjenesteydelser, men under hensyntagen til tjenesteydelseernes særlige karakter og til markeds- og samfundsbehov.

3.2 Det digitale indre marked

3.2.1 EØSU mener, at fuldførelsen af det digitale indre marked vil være et centralt element i relanceringen af det indre marked. I sin tidligere udtalelse pegede udvalget på, at elektronisk handel er et af de områder, der lider under fragmenteringen af det indre marked, som forhindrer, at potentialet for grænseoverskridende online-handel udnyttes fuldt ud af både udbydere og forbrugere. For at løse disse problemer må der iværksættes tiltag, der supplerer de foranstaltninger, Kommissionen allerede har forberedt, dvs. et højt databeskyttelsesniveau, et åbent internet og netneutralitet, fjernelse af barrierer baseret på nationalitet eller bopæl, elektronisk signatur, elektronisk betaling, investeringer i bredbånd, almen tilgængelighed, adgang for alle til hardware og software og lovgivning om onlinetjenester ledsaget af en konsekvent forbrugerpolitik.

3.2.2 EØSU anser det for nødvendigt at sikre et administrativt samarbejde mellem medlemsstaterne og tilbyde e-forvaltningstjenester, som vil kunne lettes via generel brug af informationssystemet for det indre marked (IMI).

3.2.3 EØSU understreger behovet for at være særligt opmærksom på fordelene ved udbredt brug af elektronisk fakturering, men mener, at brugen heraf fortsat bør være frivillig, at der bør være ligebehandling mellem e-fakturaer og papirfakturaer, og at yderligere byrder for SMV'er bør undgås.

3.3 Nettene

3.3.1 EØSU følger nøje udviklingen i nettene (transport, energi, kommunikation), som spiller en væsentlig rolle i sammenkoblingen af Europa. Udvalget støtter ideen om at skabe et fælles jernbaneområde, der ville kunne konkurrere med andre transportformer. Det anbefaler, at man undersøger muligheden for at indføre en udligningsfond, ligesom det er tilfældet med en række forskellige netværksindustrier. Generel indførelse af det europæiske jernbanesignalsystem og trafikstyringsystem sammen med det europæiske togkontrolsystem bør være en absolut prioritet.

3.3.2 Hvad angår **lufttransport**, er skabelsen af et fælles europæisk luftrum afgørende for at sikre, at EU's luftfartsindustri er konkurrencedygtig på verdensmarkedet. Der må tages fat på udviklingen af SESAR-programmet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum: a) det må sikres, at forbedringerne af den luftbårne og jordbaserede infrastruktur sker

samtidig; b) det må sikres, at de finansielle ressourcer til implementeringen af SESAR er tilstrækkelige og til rådighed på det rigtige tidspunkt; c) der må fastlægges den rigtige forvaltningsstruktur for SESAR-implementeringen. Der bør også være adgang hertil for SMV'er.

3.3.3 Udvalget opfordrer til, at forordning (EF) 261/2004⁽⁵⁾ revideres hurtigst muligt med henblik på at modernisere passagerrettighederne ved overbooking, forsinkelser og pakkefejer.

3.3.4 EU's **havnepolitik** bør omfatte følgende emner:

- a) Sikring af en bæredygtig udvikling af havne og havnerelateret kapacitet,
- b) Etablering af en klar og gennemsigtig ramme for finansiering af havneinvesteringer,
- c) Klarere procedurer for adgang til markedet for havnetjenester,
- d) Afhjælpning af flaskehalse, der skader havnenes effektivitet,
- e) Fremme af gode, sikre arbejdsvilkår og arbejdsforhold samt konstruktive arbejdsrelationer i havnene,
- f) Fremme af den generelle konkurrenceevne og af et positivt image for havnene.

3.3.5 En EU-havnepolitik behøver ikke nødvendigvis indebære indførelse af ny lovgivning. "Blød lovgivning" kan være et værdifuldt alternativ til egentlig lovgivning. En anden mulighed er skiftende tilgange fra sag til sag.

3.3.6 Hvad angår **energinet**, bifalder EØSU Kommissionens seneste initiativer til at fortsætte sammenkoblingerne og fuldføre det indre marked for energi.

3.3.7 EØSU støtter i princippet etableringen af et europæisk energifællesskab og godkender de mellemliggende stadier, der er nødvendige, herunder europæiske, regionale energinet, en fond til udvikling af vedvarende energi og en indkøbscentral for gas.

3.3.8 EØSU mener, at tiden er inde til en kritisk vurdering af liberaliseringen af energimarkedet, da resultaterne for borgere og virksomheder ikke som forventet har givet sig udtryk i lavere priser.

3.4 Adgang til finansiering

3.4.1 På grund af finanskrisen kan det være vanskeligt for virksomheder, især SMV'er, at skaffe sig adgang til kredit, hvilket

har negative følger for deres forretningsaktiviteter. Adgang til kapital er helt afgørende, hvis den private sektor, herunder navnlig SMV'er, skal sættes i stand til at skabe vækst og job. Bankerne er imidlertid mere og mere uvillige til at yde lån til virksomheder, især innovative og nystartede virksomheder, som er forbundet med de største risici, men også udgør det største vækspotentiale.

3.4.2 EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at støtte SMV'er med at få direkte adgang til fremmedkapitalmarkederne, opstille SMV-rettede obligationsplatforme og undersøge mulighederne for at forbedre mezzaninfinansiering samt overveje at opstille nye mezzaninprodukter, såsom garanti for mezzaninlån. Kommissionen bør i den forbindelse yde vejledning til interessenterne om god praksis mht. at kombinere finansieringsmuligheder fra forskellige kilder og opnå en løftestangeffekt.

3.4.3 EØSU anbefaler, at forhandlinger med medlemsstaterne om de fremtidige strukturfonde tager hensyn til behovet for at skabe finansielle instrumenter til understøttelse af garantier for lån til SMV'er.

3.5 Beskatning

3.5.1 EØSU efterlyser foranstaltninger, der tager fat på de forskellige beskatningsregler og administrative komplikationer, der udgør en af de vigtigste væksthæmmende faktorer for SMV'er i det indre marked.

3.5.2 Selv uden harmoniseret beskatning er det muligt at fjerne en række hindringer på dette område, bl.a. dobbeltbeskatning, som er en alvorlig hindring for grænseoverskridende aktiviteter med negative følger for investeringer og beskæftigelse. De nuværende udviklede momsinddrivelsesordninger i den grænseoverskridende handel og levering af tjenesteydelser kan føre til skatteunddragelse og -svig, hvilket må bekæmpes mere effektivt. En standardiseret momsdeklaration for alle EU-lande ville bidrage til administrativ forenkling.

3.5.3 EØSU mener, at beskatningen i medlemsstaterne ikke bør føre til, at der skabes skattely med negative følger for økonomien og de offentlige budgetter.

3.5.4 Opmærksomheden må rettes mod momsordningen for finansielle tjenester, og hvis der indføres en ny afgift på den finansielle sektor baseret på pengestrømme eller lignende faktorer, bør Kommissionen vurdere fordelene ved at udforme den inden for rammerne af den gældende momsordning.

3.5.5 EØSU opfordrer endvidere til indførelse af fælles regler om først at svare moms, når kunden har betalt en faktura. Med dette system, der går under navnet kasseregnskab og allerede gælder for små virksomheder i nogle medlemsstater, undgås det, at der afkræves moms af salg, hvad enten kunden har betalt eller ej. I den nuværende økonomiske nedgangsperiode kunne det forebygge insolvens, navnlig for SMV'er.

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91.

3.6 Erhvervs klima

3.6.1 EØSU understreger behovet for at være særlig opmærksom på aspekter, der ikke i tilstrækkelig grad er dækket af EU-lovgivningen og af støtteprogrammer, f.eks. for selvstændige erhvervsdrivende.

3.6.2 EØSU peger på det nødvendige i yderligere at reducere unødvendige administrative byrder og forventer, at Kommissionen foreslår målene for perioden efter 2012, hvor den administrative byrde bør være mindsket med 25 %. Udvalget bemærker, at en mindskning af unødvendige byrder altid er ønskværdig, hvad enten det er for virksomheder, forbrugere eller offentlige myndigheder, men at der samtidig er behov for omhyggelige overvejelser for at sikre, at lovgivningens oprindelige formål bevares.

3.7 Socialt iværksætteri

3.7.1 Initiativet for socialt iværksætteri vil blive taget op til revision i 2014. I tæt samarbejde med ekspertgruppen vedrørende socialt iværksætteri vil Kommissionen gøre status over initiativets resultater og afgøre, hvad der stadig må gøres. EØSU anbefaler, at der tages behørigt hensyn til anbefalingerne i udvalgets nyligt vedtagne udtalelser om netop socialt iværksætteri ⁽⁶⁾.

3.7.2 EØSU understreger det nødvendige i at uddybe kendskabet til de sociale virksomheders rolle og udbredelse for at kunne øge deres egentlige indvirkning på samfundet. Dette kræver udvikling af en metode for måling af deres påvirkning. En sådan foranstaltning vil også være nødvendig for gennemførelsen af den europæiske sociale iværksætterfond.

3.7.3 EØSU mener, at forslaget om europæiske stiftelser og alle andre europæiske selskabsformer må vurderes på baggrund af høringen om fornyelsen af den europæiske selskabslovgivning.

3.8 Forbrugere

3.8.1 EØSU ser frem til et lovgivningsforslag om fælles klageordninger i den nærmeste fremtid. Et sådant forslag bør føre til en fælles klageordningsmekanisme, som både opererer nationalt og på tværs af grænser, og som er tilgængelig for alle forbrugere inden for det indre marked. Disse mekanismer bør være tilgængelige for alle, hvis rettigheder krænkes inden for det indre marked. Ikke kun forbrugernes rettigheder krænkes af udbydere af varer og tjenesteydelser gennem urimelige kontraktvilkår og urimelig handelspraksis. Også arbejdstagere, hvis rettigheder krænkes, og generelt borgere, som er ofre for forskelsbehandling, bør have adgang til kollektive klageordningssystemer. SMV'er har muligvis behov for lignende beskyttelse mod urimelig handelspraksis.

De videre forberedelser bør tage hensyn til samtlige interessenters synspunkter.

⁽⁶⁾ Se udtalelserne i EUT C 24 af 28.1.2012, s. 1, EUT C 229 af 31.7.2012, s. 44 og EUT C 229 af 31.7.2012, s. 55.

3.8.2 EØSU opfordrer til lovgivningsforanstaltninger med henblik på at opnå et integreret indre marked for kort-, internet- og mobilbetaling.

3.8.3 Hvad angår produktsikkerhedsregler, opfordrer EØSU til anvendelse af følgende to grundlæggende principper:

— **Livscyklusfilosofien**, dvs. indførelse af produktsikkerhedskrav, som omfatter alle brugere og involverede arbejdstagere. Livscyklus dækker alle faser af et produkts levetid, fra fremskaffelse af råmaterialer til bortskaffelse;

— **Fremme af vugge til grav-tilgangen**, hvor produktets bæredygtighed bør være en central overvejelse i produktionssammenhæng.

3.9 Borgernes mobilitet

3.9.1 EØSU gentager, at der er behov for at skabe øget mobilitet for borgerne ved at modernisere ordningen om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Fremme af arbejdstagernes faglige og geografiske mobilitet kan være medvirkende til at forbedre den måde, det europæiske arbejdsmarked fungerer på, og leveringen af tjenesteydelser på tværs af landegrænser. Debatten om anerkendelse af kvalifikationer er ikke altid frugtbar, når den føres på et niveau, der omfatter 27 medlemsstater. Der må lægges øget vægt på de konkrete behov (i grænseoverskridende situationer og mellem nabolande), og tages udgangspunkt i en analyse af mobilitetsmønstrene. EU bør stimulere regionalt samarbejde på dette felt og fremme fælles erhvervsuddannelsesinitiativ på tværs af landegrænser.

3.9.2 Hvad angår overførsel af pensionsrettigheder fokuserer hvidbogen ⁽⁷⁾ i for høj grad på at forbedre individuelle pensioner under tredje søjle. Ordninger under første og anden søjle må forbedres, så det sikres, at også personer, der flytter rundt i hele Europa, kan opnå strukturelle fordele.

3.9.3 EØSU giver tillige udtryk for sin bekymring for Rådets nylige beslutning om at renationalisere Schengenaftalen, hvilket vil gøre det muligt at indføre nye hindringer for borgernes frie bevægelighed inden for EU og at genindføre grænsekontrol, hvor denne var afskaffet. Dette er i grel modstrid med traktatens grundlæggende principper og vil skabe flere vanskeligheder for gennemførelsen af det indre marked.

3.10 Social samhørighed

3.10.1 EØSU mener, at der er behov for en præcisering af håndhævelsesreglerne og henvisningen til Lissabontraktatens artikel 3, stk. 3, hvori det hedder, at det indre marked ikke er et mål i sig selv, men et værktøj til opnåelse af sociale fremskridt og et bæredygtigt samfund for EU's borgere.

⁽⁷⁾ Hvidbog "En dagsorden for tilstrækkelige, sikre og bæredygtige pensioner", COM(2012) 55 final.

3.11 Offentlige kontrakter

3.11.1 Offentlige kontrakter skal baseres på regler, der ikke kun henviser til den bedste pris. Andre kriterier, dvs. sociale fordele og kontraktens bæredygtighedseffekt, skal vægtes på lige fod hermed.

3.11.2 Det bør overvejes, hvor åbne EU's markeder for offentlige indkøb kan være på længere sigt, så længe der hersker ulige konkurrencevilkår i tredjelande. Derfor er det i denne forbindelse nødvendigt, at de ratificerede ILO-konventioner og menneskerettighederne respekteres af alle aktører, både af medlemsstaterne og tredjelandene. EU bør aktivt fremme denne politik på globalt niveau.

3.11.3 Elektroniske indkøb kunne i højere grad bidrage til at få de administrative procedurer til at gå hurtigere.

3.12 Intellektuelle ejendomsrettigheder

3.12.1 Den nuværende rammelovgivning for intellektuelle ejendomsrettigheder er forvirrende for forbrugerne. Det er endnu værre på paneuropæisk niveau. Rammelovgivningen skal gøres klarere, og retslige sanktioner og håndhævelsen skal være proportionelle: individuelle forbrugere, som utilsigtet og/eller i mindre omfang krænker intellektuelle ejendomsrettigheder til eget forbrug, skal måske behandles anderledes end kriminalitet i stor eller kommerciel målestok.

3.12.2 Der er brug for en mere paneuropæisk tilgang til licenser og afgifter.

Bruxelles, den 12. juli 2012

Staffan NILSSON

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
